

УДК 002.9:063.3 (377)

COMPETENT APPROACH TO INTERDISCIPLINARY INTEGRATION IN PROFESSIONALLY-DIRECTED EDUCATION OF FUTURE TEACHERS

КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД ДО МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНО-СПРЯМОВАНОМУ НАВЧАННІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ

Synyehub YA. /Синегуб Я.

Ph.D. philologist. of science/ канд. філолог. наук

Slupitka S. /Слупіцька С.М.

*teacher /викладач**Municipal Institution «Uman Taras Shevchenko Professional College of Education and Humanities of Cherkasy Regional Council»**КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім.Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради»*

Анотація. У статті визначено реалізацію міждисциплінарного рівня інтеграції при підготовці майбутнього вчителя. Проаналізовано напрямки, критерії, завдання майстер-класу, що сприяє вивченню і впровадженню у навчання вертикальної міждисциплінарної інтеграції у межах предметно-орієнтовного вивчення дисциплін професійно-практичної підготовки.

Ключові слова: міждисциплінарна інтеграція, майбутній вчитель.

Вступ.

Міждисциплінарна інтеграція – вимога сьогодення. Недостатність її глибини запровадження призводить до дублювання окремих питань при вивченні різних дисциплін в умовах дефіциту навчального часу і до недостатнього засвоєння студентами дисциплін, знання яких є обов'язковим для вивчення наступних. Така інтеграція доповнює зміст однієї дисципліни знаннями з іншої, об'єднує їх, забезпечуючи не вузькодисциплінарну підготовку, а таку, що формує професійно важливі вміння, навички, якості особистості майбутнього вчителя тощо.

Основний текст. Реалізація міждисциплінарного рівня інтеграції при підготовці майбутнього вчителя сприяє:

- ✓ формуванню мотивації професійного навчання;
- ✓ прагненню студентів до інтелектуальної активності;
- ✓ переходу студентів на більш високий рівень засвоєння знань, вмінь, навичок.

Сучасний досвід свідчить про те, що застосування міждисциплінарних технологій підготовки майбутніх вчителів дозволяють формувати професійне мислення, здатність системно і комплексно вирішувати складні практичні завдання на основі широкого інтегрування даних різноманітних дисциплін. Як наслідок, підвищується зацікавленість студентів сутністю міждисциплінарної інтеграції.

Основне завдання міждисциплінарного інтегрування полягає у тому, що при вивченні певної теми студенти:

- 1) актуалізують та активізують раніше засвоєні знання, навички, вміння, необхідні для повноцінного її вивчення з урахуванням інтересів

- наступних дисциплін, що будуть вивчатись у подальшому;
- 2) вирішують задачу органічного злиття нової теми з попередніми та наступними;
  - 3) визначають логічні зв'язки між різними дисциплінами і об'єднують їх в єдину систему [2].

Використання методів предметно-орієнтовного навчання в межах вертикальної інтеграції активно проводиться у процесі підготовки майбутніх вчителів. Здійснення міждисциплінарної інтеграції передбачає пошук різноманітних методичних форм і методів її реалізації.

Найпростішими формами міждисциплінарної інтеграції є навчальні заняття – теоретичні та практичні, а саме: міждисциплінарна лекція, міждисциплінарний семінар, практичні і лабораторні заняття з використанням тестів інтегрованого змісту, розв'язанням задач, які мають широкий міждисциплінарний зміст [1].

Одним з методів реалізації міждисциплінарної інтеграції є майстер-клас як одна з форм ефективного інтерактивного професійного навчання. Під час майстер-класу ведучий викладач розповідає і, що найбільш важливо, показує, як застосувати на практиці таку технологію. Активно впроваджується у практичну педагогіку технологічний зміст розвитку професіоналізму, що означає здатність викладача точно ставити методичні цілі та логічно, послідовно, оптимальним шляхом реалізовувати їх. Майстер-клас, як локальна технологія передачі педагогічного досвіду, демонструє конкретний методичний прийом, форму або метод, методику викладання, інтерактивну технологію навчання.

Завданнями майстер-класу є:

- передача майстром досвіду роботи;
- рефлексія власної професійної майстерності усіма учасниками майстер-класу;
- надання допомоги у визначенні завдань саморозвитку, формуванні індивідуальної програми самоосвіти й самовдосконалення;
- заохочення до пошуку оптимальних форм і методів педагогічної діяльності щодо розв'язання зазначеної професійної проблеми;
- ознайомлення з методичними розробками з теми;
- участь в обговоренні отриманих результатів;
- постановка запитань;
- отримання консультації;
- обговорення власних проблем, запитань, розробок;
- висловлення своїх пропозицій.

До проведення майстер-класу в якості асистентів залучають студентів, які вже вивчили основні розділи навчальних дисциплін та володіють базовими практичними навичками. Протягом майстер-класу викладачі дисциплін професійно-практичної підготовки демонструють студентам шляхом прямого і коментованого показу послідовність дій, методів, прийомів і форм педагогічної діяльності щодо реалізації міждисциплінарної інтеграції на практичних заняттях.

Напередодні майстер-класу викладачі проводять роботу щодо методичного планування міждисциплінарної інтеграції за напрямками:

- визначення попередніх дисциплін, їх розділів, тем, базових щодо вивчення відповідної теми;
- визначення наступних дисциплін, їх розділів, тем, при вивченні яких в подальшому будуть використані засвоєні матеріали та базові навички;
- створення збірника алгоритмів практичних навичок з базових дисциплін;
- впровадження алгоритму у практичне навчання зазначених дисциплін для відпрацьовування навичок здійснювати самоконтроль щодо їх виконання.

Мета професійної підготовки за творчим рівнем майбутнього вчителя:

- формування системи професійних вмінь та навичок, які з допомогою тренінгу стають автоматизованими, перетворюючись у професійні вміння;
- розвиток здатності фахівця оперувати знаннями та навичками у вирішенні нетипових професійних задач;
- формування здатності студента до майбутньої суб'єктивної творчості;
- самостійне відкриття студентами нових для нього, але відомих науці даних;
- виконання експериментальних завдань та аналіз досліду роботи студентів впродовж майстер-класу.

Майстер-клас здійснюється у груповій формі, який проводиться у вигляді інтегрованого практичного заняття, протягом якого студентам дають завдання підвищеної складності. Навчання відбувається за допомогою інструментально-розрахункових алгоритмів з базових попередніх дисциплін, підказок викладачів з використанням тестів інтегрованого змісту. Форма заняття демонструє початок формування практичних навичок шляхом тренінгу, перетворення їх в професійні, а при вивченні наступних спеціальних дисциплін і у професійні вміння.

Під час виконання студентами практичних завдань викладачі корегують та оцінюють якість професійних навичок за *критеріями*:

- точність і правильність виконання завдань відповідно до умов алгоритму;
- швидкість, ступінь автоматизованості;
- ефективність використання навички в ускладнених умовах;
- урахування психолого-педагогічних ситуацій при проведенні інтегрованих практичних занять;
- вміння аналізувати отриманий результат.

Для контролю вмінь студентів *використовують*:

- ❖ розв'язання нетипових задач;
- ❖ відеоряд щодо виконання навичок з порушенням умов алгоритмів;
- ❖ виявлення помилок та обґрунтування необхідності дотримання певної послідовності дій;

❖ коментування досягнень і помилок учасників майстер-класу.

При реалізації міждисциплінарної інтеграції у формі майстер-класу надається розгорнута панорама різноманітних думок і його оцінок, враховується думка студентів і колег.

При обговоренні майстер-класу створюється бажану атмосферу відкритості думок, багатопрофільності оцінок, багаторакурсності у розгляді та інтерпретації інноваційного досвіду викладачів, які презентуються.

Професійним ефектом від інтеграції при проведенні майстер-класу є набуття студентами здатності самостійно інтегрувати знання, способи мислення, навички з декількох навчальних дисциплін, бачити міждисциплінарні проблеми різних професійних процесів і явищ, на перший погляд не пов'язаних між собою. Це є мотивом використовувати професійну компетентність не тільки у вузькопрофесійній, а і в інших галузях діяльності [3].

Висновки.

Отже, майстер-клас є унікальною формою:

- ✓ формування професіоналізму викладача;
- ✓ забезпечення високого рівня мотивації;
- ✓ розвитку пізнавального інтересу викладачів і студентів;
- ✓ вивчення та впровадження у навчання вертикальної міждисциплінарної інтеграції в межах предметно-орієнтовного вивчення дисциплін професійно-практичної підготовки;
- ✓ підвищення творчої активності студента як головного учасника освітнього процесу.

Література:

1. Кривонос О.Б., Демченко О.М. Методологія науково-дослідної роботи/ О.Б. Кривонос, О.М. Демченко. К.: ВСВ «Медицина», 2011. 160 с.
2. Лузан Л., Кос Н. Застосування інтерактивного методу навчання /Л. Лузан, Н. Кос // Освіта. Технікуми. Коледжі. К., 2005. Вип. 1. С. 34.
3. Мілерян В.Є. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять у медичних ВУЗах / В.Є. Мілерян. К.: «Хрещатик», 2009. 76 с.

Literature:

1. Krivonos OB, Demchenko OM Methodology of research work/ O.B. Krivonos, O.M. Demchenko. K.: VSV «Medicine», 2011. 160 p.
2. Luzan L., Kos N. Application of interactive teaching method / L. Luzan, N. Kos// Education. Technical schools. Colleges. K., 2005. Vip. 1.P. 34.
3. Millerian VE Methodical bases of preparation and carrying out of educational employment in medical HIGH SCHOOLS /V.Ye. Millerian. K.: «Хрещатик», 2009. 76 с.

Abstract. The article defines the purpose of realization of interdisciplinary level of integration at preparation of the future teacher. The directions, criteria are analyzed: the task of the master class, which promotes the study and implementation of vertical interdisciplinary integration in the framework of subject-oriented study of disciplines of professional and practical training.

Key words: interdisciplinary integration, future teacher